

סגולה לשבת

סגולת הצדיק משטפנשט זי"ע

אבי זי"ע [הרה"ק רבי מנחם נחום משטפנשט], אמר: מי שרוצה לזכות לשבת שמחה שידבר בליל שישי מזקני הגדול רבי שלום מפראהבישט זי"ע, ואם אין לו סיפור ממונו, שידבר לפחות משולחנותיו הקדושים ומספסלי בית מדרשו.

מהרה"ק הרבי הגדול רבינו שלום שכנא מפראהבישט זי"ע

שנה ג'

ליל שישי פרשת מקץ-שבת חנוכה תשפ"ג

גליון 111

נהגות ישרות * אמרות טהורות * סגולות * עובדין קדישין * תולדותיו * הכנה לשבת

תורת שלום

תורת הרה"ק רבי שלום מפראהבישט

צריך להתכופף ולהגביה כל יהודי באשר הוא

אצל הרה"ק מוה"ר שלמה מקארלין, להגביהו, ולא לבד שיכוף עצמו אלא שלמד אצלו שצריכין לעשות טובה לכופ ולשחות עד לעפר ממש⁽¹⁾, אמנם לנפש יהודי וצריכין להתכופף עצמו צריכין להזהר⁽²⁾ שבל ישאר שם ח"ו⁽³⁾. כתבי מהר"ש טוביאס זצ"ל, בשם כ"ק אדמו"ר מבוהוש זי"ע

נר חנוכה מצוה להניחה בתוך עשרה (שבת כא:). הרה"ק ר' שלום שכנא [מפראהבישט] נתגדל

השלמות וצינינים

ולכן צריך לאהוב אפילו רשעים, רק צריך לשנוא מעשיהם הרעים ואסור להתקרב אצלו, אבל צריך לאהוב אותו, ועל ידי זה יכול להיות שיחזור בתשובה כמו שכתוב באהרן (אבות פ"א מ"ב) 'אוהב שלום ורודף שלום אוהב את הבריות ומקרבן לתורה', פירוש, על ידי שהיה אוהב אותם על ידי זה קרבן לתורה שעל חלק ה' עמו" (דברים לב ט), והם בשרשם אחדות גמור, רק הגופים מחולקים. ואם מקיים כנוכר לעיל, גם הגופים נעשו אחדות באהבת אמת בלבד כי הם חלקם, והשונא אותם שונא הכל, והאוהב אותם אדרבה נעשים אפילו בגופם אחדות ויחוד למעלה בשרשם, וגם כל תפלתו ותורתו נכללים על ידי זה עם הרבים ועם הצדיקים והחסידים. וראה בספר **אביר יעקב** (שופטים תרס"ט) וזה לשונו: מספרים העולם מוקיני הקדוש הרה"צ **רבי שלום מפראהבישט זי"ע**, אשר בא לפניו איש אחד מלא עונות חטאים ופשעים, וביקש מאתו אשר יתן לו תיקון, ונתן לו, ונעשה אחר כך בעל תשובה. ושאל אותו חותנו-זקינו הקדוש הרה"צ **רבי נחום משטפנאבעל** האיך לא תפחד ליקח עליך עבירות חמורות כאלה, וענה לו הרה"צ הרבי שלום זי"ע, הצדיק צריך להיות הדבק במדותיו, וכמו שאמרו (שבת קלג:), מה הוא רחום אף אתה רחום, וכמו כן מה הוא נושא עון אף אתה נושא עון, אין אז דער אייבערשטער איז א נושא עון טראגט עהר דאך אף זיך אזוי פיל עבירות, אין אז סע איז איהם שווער העלפין מיר איהם, אין אז סע איז אנו שווער העלפט ער אנו. (-היינו שהקדוש ברוך הוא נושא עונותיהם של ישראל, ואם הרבה האדם לחטוא וקשה בכיכול להקדוש ברוך הוא לישא חטאיו ופשעיו, איז בהתדבקות במדת נושא עון, מקבלים אנו על עצמנו את העונות ובה מסייעים אנו בכיכול להקדוש ברוך הוא, וכשקשה עלינו הדבר איז בחמלתו יתברך מרחם עלינו ומסיר מאתנו את העול הקשה שקבלנו עלינו).

ווארט השבוע

מנהג לשתות מי דבש עם שמן זית בזאת חנוכה

זכורני כי ברו"ז היה מנהג לשתות בשלחן הטהור בזאת חנוכה מי דבש (מעד) עם שמן זית מצלוחית השמן שעמדה על השלחן, מזוג לכל אחד בכוס שלפניו, ואמר [הרה"ק רבי אברהם יעקב מסאדיגורא זי"ע]: זאת באמת הכוונה של זאת חנוכה שמן זית עם מי דבש (מעד). וזכורני בילדותי אצל אבי הק' [רבי ישראל מרוז'ין] צוק"ל היה מנהג זה חוב גדול. מנהג זה היה עוד אצל הרה"ק ר' שלום [מפראהבישט] זצ"ל, רק אח"כ כשכבר היה י"ן לא היו צריכים משקה זה. אמת ליעקב, זאת חנוכה תרכ"א

ואמר עוד בשם הרה"ק רבי משה לייב מסאסוב זי"ע שאמר בכוננת יעקב ע"ה "כי ארד אל בני" (בראשית לו לה) וכו', והקשה למה נתיירא הצדיק מהגיהנם, אם רצון השי"ת שילך אל הגיהנם? אמנם יש שני דרכים, "בית יעקב אש ובית יוסף להבה" (עובדיה א יח), אש עומד במקומו ולהבה ממשיכה לשונות אש הלאה למרחוק. יעקב אבינו ע"ה עבד את השי"ת בדרך יושב אהלים, עסק בתורה ותפלה י"ד שנים וכדומה ולא היה לו התחברות עם שאר אנשים, ויוסף הצדיק לקח לו דרך של מסלול בשערו והוא נער את בני בלהה וזלפה, הנפשות הנמוכות והירודות אליהם התקרב ואתם הטרחה להגביה, כן הוא בעולם הזה וכך הוא דרכם של הצדיקים בעולם הבא כל חד וחד לפום דרגא דליה, כמו שעבד את השי"ת כאן על דרך מאמר חו"ל (סוטה יג:), 'מה כאן עומד ומשמש אף שם עומד ומשמש', ולכן כשראה כי טרוף טורף יוסף או צעק "כי ארד אל בני" שמעתה יוכרח הוא לתפוס את עצמו ועבודתו של בנו לירד לגיהנם ולהעלות משם נשמות נדחות, דבר שלא הורגל בו ושקשה עליו מאוד.

יד י זה יחזור בתשובה. ואמר טעם להסביר דבר זה, שמחמת שאני אוהב אותו הוא גם כן אוהב אותי, כי "כמים הפנים לפנים כן לב האדם לאדם" (משלי כו ט), ואני שונא מעשיו הרעים, ועל ידי זה הוא גם כן מתחיל לשנוא מעשיו הרעים וחוזר בתשובה. וסיפר מעשה מבעל שם טוב, שפעם אחת היה אדם כשר שיצא בנו לכפירה ר"ל, וציוה הבעל שם טוב לאביו לאהוב אותו ביותר, ומחמת זה יצא ממכפירה. עכ"ל.

2. ראה בס' **עבודת ישראל** (על מס' חגיגה) שכתב בזה הלשון: נקדים מאמר מורנו החסיד הקדוש ז"ל שאמר כשהצדיק מוכיח לרשע ורוצה להחזירו בתשובה אי אפשר שלא יטמא הרשע במחשבתו להצדיק באיזה הרהור קטן באפס מה. וזה היא מחמת התקשורתם באותה שעה שרוצה הצדיק להחזיר הרשע ולקשר בעצמו. והענין נמשל לאדם המטאטא את הרחוב המלוכלך מזבל הגם שישמור את בגדיו מאוד לא יחדל מלכלוך וכתם קטן באפס מה, והוא מסוג הנמנע. עכ"ל.

3 דברים אלו אמר כ"ק מרן אדמו"ר מבוהוש זי"ע אחר

זרענו וכספנו ירבה כחול בימי החנוכה

רבנו מפראהבישט פועל ישועה בנינו ופתסה על ידי מטבע מברכת במי החנוכה

העניית השוררת בביתם, והוסיפה כי עתה אחרי זמן כה רב אשר שהו בפראהבישט, בודאי עברו כל התלמידים ללמוד אצל המלמד השני אשר בעירם, ומי יודע מה שלום פרתם, אם לא נגנבה על ידי אחד הערלים, ועתה אחר אשר נשוב לביתנו מאין תבא פרנסתנו?

הצדיק מפראהבישט שמע את קול בכיה, ולאחר מכן הוציא ממגירת שולחנו מטבע של פרוטה, הושיט את המטבע לר' שמואל ואמר "כאשר תשוב אל ביתך תקנה במטבע זו מה שיזדמן לך, וה' יצליח את דרכך וימלא ביתך ברכת ה', ונחלת ה' בנים". כאשר שמעו ברכה מפורשת כזו נסעו מפראהבישט ושובו אל ביתם בלב מלא תקוה ואמונת צדיקים.

ההמולה בשוק היתה גדולה, וכולים הכריזו בקול על מרכולתם, עגלות רתומות לסוסים הובילו סחורות למכירה, אנשים סחבו סלים עמוסים, סוחרים עברו בינות לדוכנים מחפשים אחר העסקה הטובה ביותר. גם ר' שמואל הגיע, שלא כדרכו הסתובב בין הדוכנים כאשר הוא מחפש מה יוכל לקנות בפרוטה אשר קיבל מהרבי. כאשר עבר ליד אחד הסוחרים פנה אליו הלה והציע "סיימתי למכור את כל הסחורה ונותר בידי דבר אחד בודד, ועתה רצוני לשוב ולנסוע אל ביתי, האם תרצה לקנותו ממני במחיר טוב?", הביט בו רבי שמואל ואמר בהיסוס "פרוטה אחת בלבד בידי... חכך הסוחר בדעתו ואמר "טוב! יהי כן". החפץ העביר ידים, וכן המטבע מהרבי, ור' שמואל שמח על העסקה הטובה שנזדמן לו. הוא המשיך להסתובב בשוק כאשר עתה הוא מציע למכירה את מה שקנה, וכך הרוויח בו ביום עוד כמה פרוטות, כאשר ראה כי ההצלחה מאירה לו פנים השקיע גם פרוטות אלו במסחר, תוך כמה ימים כבר היו בידיו סכום שלא מבייש את בעליו. ר' שמואל לא עזב את בית המדרש, הוא היה יושב רוב שעות היום בבית המדרש, כאשר בד בבד הוא עוסק גם במסחר.

פרוטה לפרוטה מצטרפת, עד שר' שמואל ואשתו החליטו כי לפי הסכום הנכבד אשר הרוויחו בתקופה האחרונה ראוי שיעברו לבית נאה יותר, "כי בוודאי כפי שברכת הצדיק התקיימה בחלקה הראשון, כך תתקיים גם בחלקה השני ונזכה בקרוב לדורות ישרים מבורכים" אמרה בבטחון אשת החיל.

כעבור זמן קצר רכש ר' שמואל בית נאה וגדול בעיר הגדולה לאלקים - בארדיטשוב. שם נולדו לו בנים ובנות מלאי חן, ובביתו רבתה הברכה והשמחה.

ההצלחה המשיכה להאיר לו את פניה, וביום מן הימים הוצע לר' שמואל להיות קבלן בניית מסילות הרכבת ברוסיה. תפקיד זה היה אחד מן הבכירים במדינה, אחר שהרכבת היתה אמצעי התחבורה היחיד שהמדינה העמידה לרשות התושבים. כמוכן האחריות על בניית והתקנת המסילות הייתה גדולה, וצריכים היו שמישהו אחראי במיוחד יקח על עצמו את העול הכבד. למותר לציין כי התשלום על כך היה בהתאם. ר' שמואל עבר על החוזה ובדק את העניין, הדברים היו נראים לו מתאימים במיוחד, הוא צריך לדאוג לעובדים ופועלים, לברר שהכל עומד בתקן, ולהביא צוות שיבדוק את המסילות לפני השימוש ומדי תקופה, אך רוב היום יוכל לשבת במשרד המרווח שקיבל, או לחילופין בבית המדרש. ר' שמואל קיבל על עצמו את התפקיד, אך לא שכח את העיקר, עשה תורתו קבע ומלאכתו ארעי, ותורה וגדולה היו על שלחנו.

ע"פ שלהבת שמואל - ד, עמוד עח שם הבאנו בארוכה את פרטי המעשה בלשונו של מרן הגה"צ מוהר"ש טוביאס זצ"ל אבד"ק פיאטרא ניאמן

את העובדה דלהלן היה מספר מרן הגה"צ מוהר"ש טוביאס זצ"ל רבה של פיאטרא ניאמן בכל שנה, ליד נרות החנוכה, כיצד פעל רבינו מפראהבישט נס פלאי לאחד מחסידיו, בזש"ק ובפרנסה, דווקא בחג החנוכה.

הגה"צ זצ"ל היה מרבה לדקדק בפרטים של המעשה הפלאי, ואף העלה אותו על הכתב במחברת סיפורי החסידים שלו, כפי ששמעה איש מפי איש, מפי עד נאמן רבי דוד צבי ריספלער ז"ל משב"ק הרה"ק מפאשאקאן זיע"א, כפי ששמע מהגבאי רבי אביגדור, בנו של הרב אב"ד דאהריוב אשר במדינת בסרביה (כיום מולדובה), הסמוכה לקיישוב, בעת שהביא הרה"צ רבי יוסף מראשקוב את הרה"ק מרוז'ין לביקור בעיר קיישוב, ובעת פרידתו מהביקור רב הרושם בקיישוב, סיפר הרה"ק מרוז'ין זיע"א את העובדה הזו לרב מאהריוב ולרב מראשקוב.

חג הסוכות שמיני עצרת ושמחת תורה, אך הרבי אינו קורא לר' שמואל שיכנס. חסידים באים ונוסעים, אך זוג אלו עומדים ומצפים ואין קול ולא עונה. חפצים הם כבר לשוב אל ביתם, התלמידים ודאי מצפים ללמוד, והפרה היחידה שבחצר ביתם, מי יודע אם לא מתה בזמן זה, או שמא נגנבה... אמנם אינם יכולים לשוב הביתה עד שיקבלו רשות מן הרבי, ואל הרבי הם אינם נכנסים ללא הזמנה.

הגיע שבת בראשית, חלף לו חודש חשוון ואחריו גם כסלו, והנה כבר ימי החנוכה בפתח, ויחד עם החורף אשר פרש את כנפיו על פראהבישט יושבים בו זוג אומללים ומצפים לישועתם.

בימי החנוכה קבעו שיר ורננים בחצר הקודש של הרבי הקדוש מפראהבישט, חסידים ואנשי מעשה באו ונקבצו לבית מדרשו, לזכות באור הגנוז אשר ימים אלו מסוגלים להתגלותו. ר' שמואל עדיין יושב בפראהבישט ואינו יודע עד מתי יישאר כן בחצר הקודש.

באחד מימי החנוכה ניגש אל ר' שמואל משמשו של הצדיק ואמר "הרבי ביקש שתתכוננו להכנס אליו". זוג חסידים תמימים אלו, בהתרגשות רבה צעדו אל חדרו של רבם הקדוש, כאשר בידי ר' שמואל קוויטל בו הוא מזכיר את שמותיהם עם בקשה לזרע של קיימא ופרנסה בהרחבה.

הצדיק קרא את הקוויטל, וכאשר סיים הרים את עיניו ונתן בידם תפוח עץ, וברכם בחום שיזכו בזרע של קיימא.

ההמתנה הארוכה בפראהבישט והצפייה לישועה פרצו החוצה בבת אחד, וסכר דמעותיה של הענייה המצפה כל כך לברכתו של הצדיק, נפרץ בכי חסר מעצורים. בתוך שטף דמעותיה תיארה בפני הרבי את גודל

העגלון הצליף שוב בסוסים, המרכבה המשיכה בניסיעתה, הסוסים עושים את מלאכתם נאמנה, רגליהם ממהרות קדימה, בורחים הם מן השוט המצליף בהם מפעם לפעם מאחור. כאשר התקרבו למחוז העיר בארדיטשוב, הודיע לפתע העגלון כי אחד מחלקי המרכבה נשבר, ועל כן אין ברירה אלא לעצור בעיר הקרובה ולתקן את הצירך תיקון למען יוכלו להמשיך בדרכם ולהגיע למחוז חפצם לחיים טובים ולשלום.

המרכבה סטתה מדרכה ופנתה לשביל המוביל אל העיר, הסוסים האבירים משכו בעגלה ללא לאות, מתעלמים מכך שהעגלה השבורה מתנוודדת ואינה יציבה. בסמוך לבית המלאכה עצרה המרכבה, וממנה ירד הצדיק הרה"ק רבי שלום שכנא מפראהבישט זיע"א יחד עם בנו הקטן, אשר נתטייל עמו מעט ולשוח בשדה.

מלמד תינוקות חסיד וירא שמים התגורר בעיר, ר' שמואל שמו, את מלאכתו היה עושה נאמנה, ובמעט הפרוטות אשר הרוויח היה מתפרנס. אמנם משכורתו זעומה היתה, אך ר' שמואל שש ושמח כי באפשרותו לעסוק בדברי תורה, ואף ללמוד לאחרים.

שמע בואו של הרבי אל העיר הגיע לאזניו של החסיד ר' שמואל. התרגשות והתלהבות מילאו את לבו ואת כל ישותו למשמע הבשורה. הוא יצא מביתו ואץ רץ לחפש ולתור אחר הצדיק, עד אשר ראהו מרחוק מטייל בשדות יחד עם בנו. הוא מיהר וברך את הרבי בברכת 'שלום עליכם' והצטרף אליו ללוותו, ואחר הזמינו שיבוא לשהות בביתו כל עוד הוא שוהה בעיר, וזאת אל אף העוני אשר ניכר היה בכל פינה בביתו.

כאשר העגלון הודיע כי המרכבה תוקנה ויכולים הם להמשיך בדרכם, פנה הצדיק לצאת ולהמשיך בדרכו, כאשר ר' שמואל מלווהו אל מחוץ לבית, אלא שלפני צאתו התקרבה אל הפתח בעלת הבית, וכאשר עבר שם הרבי פנתה אליו ושחה את צערה "בעלי נוסע מדי ערב יום טוב לפראהבישט שם הוא שוהה בצלו של הרבי במשך כל ימי החגים, ואני נותרת בודדה בביתי. לא זו בלבד, אלא שפרנסתנו דחוקה כל כך, פרה אחת יש לנו והחלב שהיא נותנת היא עיקר פרנסתנו, ואף כאשר בעלי כבר שב מפראהבישט, כמה גדול צערנו כאשר עמל הוא קשה ללמד את צעירי הצאן, ורק כמה פרוטות זעומות הוא מקבל על כך. ובעיקר..." התייפחה האשה ואמרה 'שעדיין לא זכינו לזרע של קיימא' סיימה את דבריה ופרצה בככי.

הרבי הקדוש מפראהבישט הקשיב לקול זעקתה ובכיה, ואחר שסיימה את דבריה עמד מהורהר זמן מה, אז כמו התנער מהרהרויו אמר "לקראת הימים הנוראים הבאים עלינו לטובה בואו נא שניכם יחד לפראהבישט".

ימי ראש השנה עברו על בני הזוג, כמו על כל המסתופפים בצלו של הצדיק, בקדושה ובהתעלות, ועם סיום צום גדליה אחרי טעימה ולגימה, אמרה אשתו לר' שמואל "כעת הגיע הזמן שאשוב הביתה, הבה ניכנס יחד אל הרבי עם קוויטל, ואוכל לשוב ולנסוע אל ביתנו". אך ר' שמואל כחסיד נאמן השיב שהוא אינו יוזם מצדו אף פעם להכנס אל הרבי לקבל ברכת פרידה, אלא ממתין הוא עד שהרבי קורא לו אליו. אך היא הפצירה בו כי מקומה של אשה בביתה, ואין רצונה לנסוע קודם שיכנסו עם קוויטל. אמנם הוא התעקש שאינו יכול לבטל את מנהגו, ועל כן לא נשארה בידה ברירה ונשארה גם היא בפראהבישט.

חלפו יום ויומיים, התקדש יום הכיפורים, הגיעו ימי